GGD Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

UW KENMERK GZDGCB1762701/1762704
UW BRIEF VAN 14 oktober 2024
ONS KENMERK GZDGCB1762701/1767590
VERZENDDATUM 31 januari 2025

CONTACTPERSOON Heer F.C. van der Pol
TELEFOONNUMMER 0345-477700
TEAM Maatschappelijke opgaven

ONDERWERP Zienswijze op Kaderbrief 2026 GGD Gelderland-Zuid

Geacht Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland Zuid,

Op 14 oktober 2024 hebben wij uw Kaderbrief 2026 in goede orde ontvangen. Conform artikel 30a van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid bieden wij graag onze zienswijze aan. U heeft aangegeven dat de zienswijzen van de gemeenteraden uit Gelderland-Zuid, die voor 15 januari 2025 bij u binnen zijn, worden meegenomen bij de opstelling van de conceptprogrammabegroting 2026 van GGD Gelderland-Zuid.

Wij hebben kennisgenomen van uw brief en deze besproken in de commissievergadering van 16 januari 2025 en in de raadsvergadering van 30 januari 2025. Naar aanleiding daarvan doen wij u hierbij een inhoudelijke zienswijze toekomen, voortkomend uit de financiële situatie van de gemeenten in de regio Rivierenland. Deze zienswijze is collectief van aard, maar bevat ook specifieke aandachtspunten vanuit de gemeente Culemborg.

Vanwege onze raadsplanning was het voor ons niet mogelijk om de zienswijze voor de oorspronkelijke deadline van 15 januari in te dienen. Wij hebben echter de door het college vastgestelde zienswijze tijdig bij u ingediend en vertrouwen erop dat de definitieve zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de begroting 2026, zodat de raden als opdrachtgevers voldoende in positie worden gebracht.

<u>Financiële uitgangspunten</u>
De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij

dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan.
We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen.

Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken.

We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.

Loon- en prijscompensatie
Zoals aangegeven in de brief van ons college, van 9 oktober 2023 (Z/23/095967/209792), doen wij een beroep op u om realistische ramingen op te nemen voor loon- en prijsstijgingen en hierbij zoveel mogelijk rekening te houden met de financiële situatie van gemeenten. Wij constateren dat u de eerder overeengekomen indexeringsmethodiek hanteert. Gezien de huidige situatie zien wij ons genoodzaakt om deze methodiek opnieuw tegen het licht te houden.

<u>Algemeen</u>
In uw kaderbrief presenteert u een afwegingskader om de uniforme taken te evalueren en doet u voorstellen om de efficiëntie te bevorderen. Wij onderschrijven dit afwegingskader en waarderen uw bereidheid om de begroting aan te passen aan de financiële uitdagingen van onze gemeenten. Tegelijkertijd vragen deze voornemens om verdere concretisering, en zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk. Het handhaven van een nullijn, zoals gepresenteerd in uw kaderbrief, biedt immers onvoldoende besparingen. Wij willen hierin graag samen met u optrekken en enkele specifieke onderwerpen belichten. We streven naar een zo volledig mogelijke weergave van de impact en risico's van de voorgestelde besparingen voor de inwoners van Culemborg. Daarnaast brengen we graag enkele aandachtspunten, suggesties en verzoeken in.

Taken van de GGD en Meerjarenstrategie 2024-2027: van uniform naar facultatief
Wij verzoeken u te onderzoeken welke taken in het huidige uniforme pakket in de toekomst als facultatieve taak kunnen worden aangeboden. Dit zou gemeenten meer flexibiliteit bieden, bijvoorbeeld om taken op een andere manier te organiseren, versoberd af te nemen of vanuit andere middelen te financieren. Het betreft ook niet-wettelijke taken, zoals het programma Nu Niet Zwanger, waarvoor het voorstel om deze taak op te nemen in het uniforme takenpakket bij de vaststelling van de GGD-begroting voor 2025 geen instemming kreeg vanuit onze gemeente.

Inzicht in kwaliteitsniveau uniforme en facultatieve taken
Daarnaast verzoeken wij u het kwaliteitsniveau van zowel uniforme als facultatieve

taken kritisch te beoordelen. Dit kan bijvoorbeeld door een benchmark van taken en interventies uit te voeren ten opzichte van andere GGD's. Zo kunnen wij inzicht krijgen in welke taken en interventies tegen een lager kwaliteitsniveau, maar met zo min mogelijk negatieve gevolgen voor onze inwoners, kunnen worden uitgevoerd. Wij horen graag waarop u als GGD Gelderland-Zuid voorloopt op andere GGD's en of de beschikbare middelen efficiënter kunnen worden ingezet.

Eerdere formatie-uitbreiding: versterken GGD-organisatie
Wij willen de structurele formatie-uitbreiding, goedgekeurd bij de begroting 2025, onder de aandacht brengen. Deze uitbreiding omvatte onder andere de toevoeging van een afdelingsmanager Bijzondere Zorg, een regisseur voor formatie en planning, en een teammanager bij de afdeling JGZ. U gaf aan dat de terugverdieneffecten van deze uitbreiding zichtbaar zouden worden in de vorm van verminderd ziekteverzuim. Graag ontvangen wij inzicht in hoeverre deze effecten inmiddels zijn gerealiseerd.

Landelijk Professioneel Kader
Er wordt afgeweken van het Landelijk Professioneel Kader. Om de effecten hiervan goed te monitoren en waar mogelijk bij te sturen, gaan wij graag tijdig met u en de regiogemeenten in gesprek.

<u>Inhoudelijke ontwikkelingen en risico's</u>

Risicobeheersing en toekomstige kosten
Wij begrijpen dat een deel van de verwachte ontwikkelingen en de stijgende instroom, zoals bij het Meldpunt Bijzondere Zorg, als risico's zijn opgenomen in plaats van als uitzettingen. Aangezien sommige van deze risico's waarschijnlijk daadwerkelijk zullen optreden, verzoeken wij u te overwegen deze risico's als uitzettingen te presenteren. Dit biedt de gemeente meer inzicht in de realistische financiële verwachtingen. Wij vragen u deze risico's nauwlettend te monitoren en ons tijdig te informeren over de ontwikkelingen.

Het Landelijk Professioneel Kader Jeugdgezondheidszorg
Wij onderschrijven dat volledige naleving van het LPK op dit moment niet wenselijk is, gezien de financiële gevolgen. Wij verzoeken u echter om nauw contact te blijven onderhouden met de inspectie en het ministerie van VWS en om de effecten van deze afwijking op de zorg goed te monitoren. Graag ontvangen wij ook inzicht in de mogelijke risico's en effecten voor andere domeinen, zoals onderwijs, leerplicht en samenwerking met netwerkpartners. We vinden het belangrijk dat hier extra aandacht voor is, vooral als er minder ruimte is om het contact met deze partijen te verbeteren. Tot slot adviseren wij u te overwegen om met de inspectie en het ministerie te bespreken of een verlaging van het ambitieniveau en de kwaliteitseisen haalbaar is, zodat de zorg toegankelijk blijft voor kwetsbare inwoners.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) – Overname -9 mnd – 4 jaar in Rivierenland
Santé Partners stopt per 1 januari 2026 met de dienstverlening JGZ. Aangezien de GGD momenteel al de JGZ voor kinderen vanaf 4 jaar verzorgt, ligt het voor de hand dat de GGD ook de JGZ voor kinderen tot 4 jaar op zich neemt. Op dit moment wordt er een verkenning uitgevoerd om deze mogelijkheid nader te onderzoeken. Wij willen dit proces nauw volgen gezien de financiële risico's en verwachten halverwege december 2024 de rapportage van de verkenning en de raming van de kosten voor de implementatie te ontvangen.

Nieuwe wet en regelgeving

Voor alle ontwikkelingen die u beschrijft onder het kopje ‘Nieuwe wet- en regelgeving’ verzoeken wij u om, daar waar het niet mogelijk blijkt om binnen de gegeven financiële kaders tot een oplossing te komen om aan de wet- en regelgeving te voldoen, met een goed onderbouwd voorstel te komen voor uw conceptbegroting 2026. Uitgangspunt voor ons daarbij is om alleen de daadwerkelijk onvermijdelijke, verplichte zaken hierin mee te nemen.

Slot

Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijzebrief. Wij wensen u veel succes bij het opstellen van de concept-Programmabegroting 2026 en zien deze met vertrouwen tegemoet. Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De griffier, De voorzitter,

D. van der Harst G. van Grootheest